

za „Votivno cerkev“, ki se je imela zidati na Dunaji v spomin na srečno in čudovito rešitev 1853. l. našega presvitelega cesarja Frana Josipa I. Pet in sedemdeset načrtov je bilo poslanih; prvi in najodličnejši arhitekti iz vse Evrope so se bili vdeležili rečenega vabila in poslali svoje izvrstno izdelane načrte. Ali vzprejet je bil le jeden sam načrt in to od našega, takrat še mladega, domačega umetelnika Henrika Ferstel-na. Njegovemu načrtu je bilo prvo darilo. In po tem načrtu je zidana prekrasna „Votivna cerkev“ v gotskem zlogu na Dunaji, ki je jedna najlepših cerkvá v našem stoletji. Zidali so to cerkev nad 20 let in v 24. dan aprila 1879. leta, v dan petindvajsetletnice cesarjeve srebrne poroke, bila je slovesno odprta.

Ker vam smo podobo te prekrasne cerkve prinesli v letošnjem „Vrtci“ (glej štev. 3, str. 41), zdelo se nam je primerno, da vas seznanimo tudi z domačim umetelnikom Ferstel-nom, po čegar načrtu in vodstvu je cerkev sezidana.

I. T.

Prijateljci.

Daleč v nekem gozdu je stala samotna gozdarjeva kočá. V njej je živel oče z hčerko Anico, ki je bila nekako okoli 12 let stara. Anici je bilo v gozdu večkrat dolgčas, ker ni imela nikogar, s komur bi se mogla po otročje razgovarjati in malo poigrati. Noben otrok ni prišel k njej, a tudi ona ni prišla k nikomur, ker je bila najbližja vas več nego pol ure daleč od gozdarjeve kočé.

Necega dne ugleda blizu očetove hiše ubogo deklico, ki je jagode nabirala. Takój skoči k njej in se začne razgovarjati z njo. Deklica se je Anici zelo dopala, zatorej jo prosi, da bi večkrat prišla v gozd in se z njo malo igrala.

„O dà, prav rada,“ reče Jagica, „ako mi bodo le moji stariši dovolili.“

„Dobro, povej svojim starišem domá, da ti bode prav prijetno pri meni. Vselej bodeš pri meni južinala, in dala ti bodem tudi svojo staro obnošeno obleko.“

Za tri dni je prišla Jagica prvič k Anici. Bila je tiha in zelo pohlevna deklica. Anici in njenemu očetu se je takój prikupila, da skoraj niso mogli biti brez nje. Vselej, kadar koli je prišla, bila jima je ljuba in draga. Obe deklici ste si bili v kratkem času najboljši in najzvestejši prijateljci.

Minul je dan za dnevom, minulo je leto. Jagica je prihajala še vedno vsaki teden po dvakrat k gozdarjevej hčerki, in Anica jo je vselej že težko pričakovala. Vselej jo je prav prijazno vzprejela in pogostila.

Necega dne ste si igrali v sobi. Še le na večer je otišla Jagica domov. Ko je otišla, zapazila je Anica, da jej je izmanjkalo rudečega, svilenega robca. Iskala ga je po vseh kotih, a ni ga bilo nikjer. Znala je dobro, da ga je malo poprej še imela, ali zdaj — ni ga in ni ga, kakor bi bil propadel v zemljo. V sobi pa ni bilo nikogar razven uboge Jagice. Nihče drugi ga ni mogel vzeti, nego le ona. „Dà, dà, ona ga je skrivaje vzela. Fej! Sram je bodi!“ reče Anica, trdno misleč, da nihče drug ni robca ukradel, nego njena prijateljica, sirota Jagica. Takój drugi dan jej pošlje listek, v katerem jej

piše, da naj nikoli več ne pride k njej, ker jej je včeraj bil ukraden njen lepi sviléni robec.

Jagica prebravši listek, bridko zajóka od žalosti. Zeló, zeló jo je bolelo, da njena prijateljica takó nepóšteno misli o njej.

Preteklo je štirinajst dni in pri gozdarji so suazili sobe. Pri tem opravilu je bilo treba vso hišno opravó premakniti. * Kakó se prestraši Anica, ko nenadoma ugleda sviléni robec, o katerem je mislila, da je bil ukraden. Ležal je za neko nizko omaro.

„Uboga Jagica! Koliko krivico sem ti storila! Zakaj li nisem poprej vse bolj natanko preiskala, predno sem napisala in odposlala oni listek? Nè, nè, jutri moraš zopet k meni!“

Hitro sede za mizo in napiše listek, v katerem jo prosi odpuščenja, ker je bila tako neprevidna, da jo je tatvine obdolžila. Prosi jo tudi, da naj zopet pride k njej, ker je težko težko pričakuje.

Ali Jagice ni bilo nikoli več. Napisala je Anici sledeči listek:

„Draga prijateljica!

Marsikatero dobroto si mi storila in večkrat veliko veselja naredila. Za vse to sem ti od srca hcaležna, ker sem uboga sirota. Ali bridko si me tudi razžalila, česar nikoli ne morem pozabiti. Jaz nisem družega imela, nego poštenje, in to jedino, kar sem imela, vzela si mi ti, naredivši me za tatíco. Mar misliš, da kaj tacega nas uboge sirote ne boli? Moj oče te prosijo, da bodi v prihodnje previdnejša, ter boljše pazi, predno kaj izgovoriš ali storiš. Lehko je vzeti človeku dobro imé, a nazaj mu ga dati in oprati iz njega madež, s katerim ga smo očrnilí pred ljudmi, to je silno težavno, in tega tudi ti storiti ne moreš.

Jagica.“

Da se je Anica, prebravši ta listek, bridko razjókala in svojo neprevidnost zeló obžalovala, tega vam niti omenjati ni treba.

Poloc. I. T.

—*—
Pozdrav.

Pozdravljam te Savinjski dól,
Moj ljubi rojstni kraj,
Pozabil te ne bom nikól',
Predragi zémski raj!

Pozdravljam starši vas srčno,
Ki ste vzredili mé,
In vas, prijatelji gorkó,
Ki ste vodili mé.

Pozdravljam tebe hišica,
Kjer sem porójen bil,
In tebe mila cérkvica,
Kjer sem imé dobil.

Pozdravljam te, o bistri vál,
V Solčávi ti je vir,
S teboj sem nekđaj se igral,
Moj ljubljeneec si zmir.

In še enkrát, moj zémski raj,
In hiša ljubljena,
In cérkvica, presvéti kraj,
Mi bod' pozdravljena!

Fr. Savinjski.